

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna z
zaleceniami kompensacji przyrodniczej na
potrzeby termomodernizacji budynku przy
ul. 5 marca 26 w Złocieńcu**

Wykonane przez Firmę Milvus Szymon Wójcik

Złocieniec, lipiec 2018 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 22.07.2018 r. w godz. 5:00 – 6:30, godz. 7:40 - 8:30, godz. 20:50 – 22:20. Budynek był kontrolowany wspólnie z sąsiednimi budynkami przy ul. Pustej 2 i ul. Bydgoskiej 4. W obserwacjach skupiono się głównie na wykryciu jerzyka *Apus apus* w godzinach wieczornych i po zachodzie słońca, a także rano po powrocie jerzyka z żerowania również poza miastem około 1-2 godziny po wschodzie słońca. W godzinach porannych również kontrolowano budynki pod kątem gniazdowania wróbla, oknówki, a także kawki, której terytorialne osobniki nadal można stwierdzić w lipcu w miejscu gniazdowania.

Dokonano oceny liczebności ptaków zasiedlających budynki tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, pustułka *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (ponad 330 budynków) w latach 2008-2018 w około 30 innych miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, rodzaju stropodachu etc. są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków w sezonie i poza sezonem lęgowym w budowlach różnego rodzaju.

Wnioski

Kamienica posiadająca 4 kondygnacje i poddasze. Ptaki zasiedlają kominy oraz narożniki okien i przestrzeń pod balkonami (oknówka). Miejsca gniazdowania oznaczono na zdjęciach.

Gatunki gniazdujące

- kawka *Corvus monedula* – 1 para ptaków. Kawki regularnie przebywały na dachu budynku przy kominach. Wielokrotne stwierdzenie kawki już po okresie, kiedy młode opuściły gniazda (zwykle połowa czerwca) w danym miejscu świadczy najczęściej o ich gniazdowaniu w budynku. W niniejszym przypadku jednak ciężko przypisać ptaki do konkretnego miejsca i mogą to być zarówno kominy, jak i szczeliny na ścianie zachodniej.

- oknówka *Delichon urbicum* – 1 para ptaków w miejscu oznaczonym na zdjęciu. Poniżej balkonu stwierdzono pozostałości gniazd z poprzednich sezonów, które jednak obecnie nie były zasiedlone.

Metodyka badań nietoperzy

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 22.07.2018 r. w godz. 20:50 - 22:20. Budynek był kontrolowany wspólnie z sąsiednimi blokami przy ul. Pustej 2 i ul. Bydgoskiej 4.

Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Prowadzono nasłuchy za pomocą detektora ultrasonicznego AnaBat SD2 oraz obserwacje wizualne. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Wnioski

Warunki atmosferyczne na potrzeby badań nietoperzy, uwzględniając porę roku były bardzo dobre (temp. 18 °C, bezwietrznie). Odnotowano żerowanie od strony zachodniej 1 osobnika mroczka późnego *Eptesicus serotinus* odbywającego rozród w budynku przy ul. Bydgoskiej 4.

Metody kompensacji dla nietoperzy

W niniejszym przypadku ze względu na brak stwierdzeń, które można przypisać do tego budynku nie zalecono kompensacji w postaci montażu budek podtynkowych.

Metody kompensacji dla ptaków

Zalecono wywieszenie 1 budki dla kawki na ścianie dowolnego komina otworem wlotowym w kierunku północnym.

Harmonogram prac ociepleniowych

Jeśli planujemy prowadzić ocieplenie w kolejnych latach w okresie 15 sierpnia 2018 do końca lutego kolejnego roku należy zamknąć szczeliny w górnej części ściany szczytowej od podwórza (od zachodu), gdzie odnotowano ubytki i szczeliny. Zaraz przed rozpoczęciem prac należy sprawdzić budynek pod kątem gniazdowania ptaków. Jeśli jednak zostanie stwierdzone gniazdowanie ptaków należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu min. 2 metrów od miejsca gniazdowania ptaków. Zalecenia te należy spełnić w sytuacji, gdyby prace ociepleniowe prowadzone były w okresie 1 marzec – 15 sierpień. Podobne zalecenia obowiązują również, gdyby prace prowadzone były w latach późniejszych.

Do 31 marca przed ocieplaniem budynku należy usunąć gniazda oknówki przez przylotem ptaków z zimowisk. Jeśli gniazda oknówki nie zostaną usunięte do tego okresu, część z nich będzie zasiedlona przez gatunek i podczas prac ociepleniowych konieczne będzie zostawienie wolnych przestrzeni pozbawionych siatki i rusztowań, tak aby ptaki miały swobodny dołot do gniazda.

Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecność nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do października. Nietoperze mogą również zasiedlić budynek po sezonie rozrodczym przebywając w nim do jesieni.

Dokumentacja fotograficzna

Fot.1. Widok budynku od strony pn-wsch. Okręgami oznaczono gniazda oknówki, strzałką miejsce prawdopodobnego gniazdowania kawki (aut. Szymon Wójcik).

Fot.2. Widok budynku od strony zachodniej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.3. Widok budynku od strony zachodniej od strony podwórka (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Budynek od strony pd-wsch (aut. Szymon Wójcik).

Fot.5. Kawki na dachu oznaczone okręgami (aut. Szymon Wójcik).

Fot.6. Część stropowa od podwórka, od strony zachodniej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Gniazdo oknówki obecnie zasiedlone na ścianie wschodniej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.8. Gniazda oknówki na ścianie wschodniej z poprzedniego sezonu; niezasiedlone podczas kontroli (aut. Szymon Wójcik).

Firma Milvus – Szymon Wójcik

Nawsie Kołaczyckie 29

38-213 Kołaczyce

NIP: 685 214 56 66

www.ornitolog-opinie.eu

e-mail: milvus@vp.pl

kom. 609 888 003